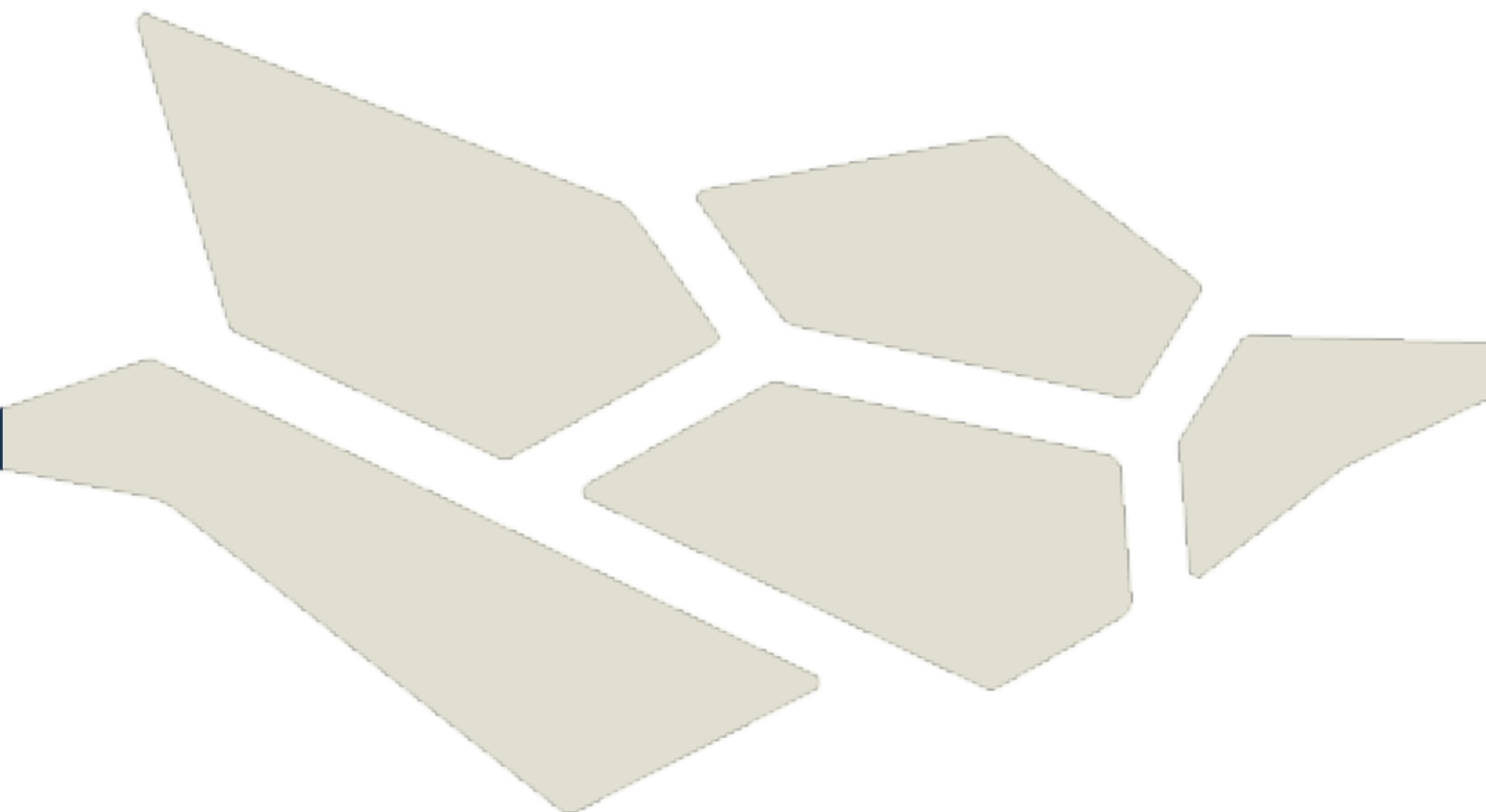

waterschap
**Hollandse
Delta**

Datum: 4 februari 2026
Status: Definitief

Werkwijze Rekenkamer WSHD

Verantwoording

Waterschap

waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
f 088 974 30 01
i www.wshd.nl

Afdeling

Rekenkamer

Auteur/coördinatie

dr. ir. W. van Riel (secretaris)
A.G. Hengeveld RA CMC (voorzitter)
C. van Rietschoten (lid)
B. Nootenboom (lid)

rekenkamer@wshd.nl

Versie

4 februari 2026
Definitief

Inhoudsopgave

Verantwoording	ii
1 Inleiding	1
2 Onderwerpselectie	2
2.1 Genereren onderzoeksonderwerpen	2
2.2 Selectiecriteria	2
2.3 Communicatie over onderzoeksprogramma	2
3 Onderzoek en kwaliteit	3
3.1 Inleiding	3
3.2 Rechtmatigheid: mandaat en wettelijke grondslag	3
3.3 Onderzoeksmethoden	3
3.3.1 Documentenstudie	3
3.3.2 Interviews	4
3.3.3 Observatie	4
3.3.4 Enquête	5
3.3.5 Triangulatie	5
3.4 Soorten onderzoek	5
3.5 Objectiviteit en onafhankelijkheid	5
3.6 Rapportage	6
4 Fasen van het onderzoek	7
4.1 Coördinatie van het onderzoek	7
4.2 Opzet onderzoeksplan	7
4.3 Startgesprek	7
4.4 Voortgang onderzoek	7
4.5 Rapportage	8
4.6 Proces van ambtelijk hoor en wederhoor	8
4.7 Proces van bestuurlijk hoor en wederhoor en besluitvorming	8
4.8 Publicatie na bestuurlijk wederhoor	8
4.9 Evaluatie	9
5 Klachtenprocedure	10
6 Bescherming persoonsgegevens	11
7 Samenwerking met externen	12

1 Inleiding

De Rekenkamer (hierna: RK) voert conform de 'Verordening van de Rekenkamer van waterschap Hollandse Delta' op onafhankelijke wijze onderzoek uit naar recht- en doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid en de daarvoor gehanteerde bedrijfsvoering.

De RK heeft een 'Reglement van orde Rekenkamer waterschap Hollandse Delta' opgesteld.

Zowel de werkwijze als het reglement van orde stuurt de RK ter kennisname aan de VV.

De RK ondersteunt de rol van de Verenigde Vergadering (hierna: VV), in het bijzonder de kaderstellende en controlerende functie van de VV.

De RK bevordert de transparantie van het bestuur en levert een bijdrage aan de versterking van de publieke verantwoording.

De RK heeft de overtuiging en de ambitie dat onderzoeken bruikbaar moeten zijn voor het waterschap. Verbeter- en leereffecten staan daarbij centraal.

Deze werkwijze vloeit vooral voort uit de Waterschapswet, die per 1 januari 2024 de waterschappen wettelijk verplicht een Rekenkamer in te stellen. Vanaf dit moment kent ieder waterschap een verplichte Rekenkamer, bestaande uit externe leden.

2 Onderwerpselectie

De RK heeft een onafhankelijke positie binnen waterschap Hollandse Delta. Dit betekent dat de RK zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht.

2.1 Genereren onderzoeksonderwerpen

Hoewel de RK zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht, kunnen zowel de VV, maar ook derden de RK verzoeken om een onderwerp te onderzoeken.

De RK overlegt met de VV en stelt dan ook de onderzoeksagenda voor het maken van opmerkingen of suggesties aan de orde. De wijze waarop deze communicatie tussen RK en VV plaatsvindt is beschreven in 'Ontwerp van samenwerking Rekenkamer – Verenigde Vergadering WSHD' ¹ en is separaat gepubliceerd op de website van de RK <https://www.wshd.nl/rekenkamer>.

Alle inkomende verzoeken worden in de RK besproken. De RK beslist zelf of deze verzoeken worden gehonoreerd. Op verzoeken van de VV zal ingevolge de verordening van de RK binnen een maand een reactie volgen. Indien nodig kan de verzoeker van een onderzoek worden uitgenodigd door de RK om zijn/haar verzoek nader toe te lichten.

De RK laat zich bij haar keuze van onderwerpen niet alleen leiden door verzoeken van derden, maar inventariseert ook zelf thema's die relevant zijn binnen waterschap Hollandse Delta. Hiervoor maakt de RK gebruik van officiële stukken zoals bestuursstukken, de begroting en jaarrekening. Verder hanteert de RK andere bronnen, zoals de media, de accountant en oriënteert zij zich op het werk van andere rekenkamers in het land. De RK houdt op deze wijze een groslijst van onderwerpen bij.

2.2 Selectiecriteria

In het algemeen geldt dat de RK bij de keuze van haar onderwerpen een zo groot mogelijke bijdrage aan de missie en doelstelling van de RK beoogt, gerelateerd aan de inzet van de onderzoeksmogelijkheden. In het selecteren van een onderzoeksonderwerp hanteert de RK één of meer van de volgende criteria. Het kan:

- gaan over zaken die door het waterschap te beïnvloeden zijn
- maatschappelijk relevant zijn (geen individueel belang)
- een groot financieel belang hebben
- te maken hebben met signalen betreffende doelmatigheid, doeltreffendheid en/of rechtmatigheid
- bruikbare leereffecten opleveren voor het waterschap
- een onderwerp betreffen dat niet is/wordt onderzocht door anderen (zoals het college van Dijkgraaf en Heemraden, accountant of een onderzoeksbureau)
- een onderwerp betreffen dat valt binnen de budgettaire mogelijkheden van de RK

Verder geldt dat bij de opeenvolgende onderzoeken zoveel mogelijk sprake moet zijn van een evenwichtige spreiding over de beleidsterreinen (om eenzijdige belasting van de organisatie te voorkomen) en over de diverse belanghebbenden (burgers, bestuur en organisatie).

2.3 Communicatie over onderzoeksprogramma

Voor een nieuw jaar stelt de RK het onderzoeksprogramma voor het komende jaar vast (al dan niet in combinatie met het jaarverslag over het afgelopen jaar), alsmede een voorlopige selectie van onderzoeken voor het volgende jaar. De RK doet dit aan de hand van bovenstaande selectiecriteria. Het onderzoeksprogramma wordt ter kennisneming aan de VV, college van D&H en de secretaris-directeur gestuurd.

Tussentijdse verzoeken om onderzoek vanuit de VV kan de RK, afhankelijk van urgentie en beschikbaar budget, gedurende het jaar honoreren. De RK maakt daar zelf een afweging in en communiceert dit (schriftelijk) met de VV.

---

¹ J. Paans, 'Ontwerp van samenwerking Rekenkamer – Verenigde Vergadering WSHD', 22 januari 2024.

3 Onderzoek en kwaliteit

3.1 Inleiding

Bij het voorbereiden en uitvoeren van onderzoek dient het onderzoeksteam zich telkens bewust te zijn van de bijzondere positie van de RK, namelijk een organisatie die onderzoeken doet ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen Bestuur (VV). Die rol en verantwoordelijkheden stellen deels andere eisen aan rekenkameronderzoeken dan aan onderzoeken van bijvoorbeeld een extern onderzoeksbureau. Dit zijn veelal interne onderzoeken die in opdracht van de organisatie zelf worden uitgevoerd. Zo vereist het (be)oordelende karakter van rekenkameronderzoek het gebruik van een normenkader en zorgvuldige toepassing van hoor en wederhoor.

Voor rekenkameronderzoek gelden academische maatstaven. Zo moeten de gebruikte methoden in de kern aan dezelfde vereisten voldoen als die in de wetenschap gangbaar zijn. Enkele voorbeelden: steekproeven moeten verantwoord zijn getrokken, bij causaliteit moet rekening worden gehouden met externe factoren, betrouwbaarheid van bronnen moet worden geborgd, analyses moeten verifieerbaar zijn en bevindingen worden vastgelegd. Deze eisen dienen ertoe dat er geen discussie over de methodische kwaliteit van het onderzoek gevoerd kan worden.

De rekenkamer steunt in haar werkwijze op de algemeen geldende academische maatstaven, zoals vastgelegd door de Algemene Rekenkamer^{2,3} en de Vereniging van Rekenkamers⁴.

3.2 Rechtmatigheid: mandaat en wettelijke grondslag

Het onderzoek moet plaatsvinden binnen het wettelijk mandaat van de rekenkamer. Dit mandaat is vastgelegd in de Waterschapswet. Deze wetgeving waarborgt dat de rekenkamer onafhankelijk kan opereren. Er mag geen politieke of bestuurlijke inmenging zijn.

Bij de start wordt vastgesteld dat het onderwerp binnen de bevoegdheden valt. De onderzoeksbevoegdheden dienen helder te zijn afgebakend. Zo weten de Rekenkamer en het waterschap wat wel en niet tot het onderzoeksterrein behoort.

3.3 Onderzoeksmethoden

Welke eisen het betreft en op welke wijze die kunnen worden toegepast, komt in de navolgende beschrijvingen aan de orde bij ieder van de in te zetten instrumenten van de RK. Dit zijn achtereenvolgens:

- documentstudie
- interviews
- observaties
- enquêtes
- triangulatie

Bij ieder van deze instrumenten is aangegeven op welke wijze de RK deze inzet ten behoeve van onderzoek.

3.3.1 Documentenstudie

De bestudering van relevante documenten is een belangrijk onderdeel van het onderzoek, waarmee doorgaans wordt gestart. Voorbeelden van relevante documenten zijn:

- beleidsvisies en –nota's
- interne ambtelijke notities
- agenda's en –verslagen van college, porto's, directies etc.
- interne rapporten en evaluaties
- (audio)verslagen van commissie- en raadsvergaderingen

---

² Algemene Rekenkamer, *Handleiding Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek* (Den Haag, 2025).

³ INTOSAI, 'ISSAI 100 - Fundamentele beginselen voor audit van de publieke sector - Vertaling in samenwerking met de Algemene Rekenkamer en de Europese Rekenkamer', maart 2021.

⁴ L. van Aelst e.a., *De binnen- en buitenkant van rekenkamers. Een handboek* (Vereniging van Rekenkamers - Boom, 2024).

Voor elke documentstudie, groot of klein, geldt dat bronnen gerefereerd worden. Hierbij hanteert de RK in de wetenschap gangbare stijlen, zoals 'Chicago Manual of Style' of 'Harvard'.

In toenemende mate is de RK afhankelijk van digitale informatiesystemen. Vaak wordt informatie uit de systemen bij de ambtenaren opgevraagd. In dat geval is de RK afhankelijk van wat aangeleverd wordt en is er geen zekerheid van volledigheid. Als vuistregel geldt dat als de RK in hoge mate afhankelijk is van informatie uit digitale informatiesystemen, de RK zelf toegang tot deze systemen dient te krijgen.

De Rekenkamer moet toegang hebben tot alle benodigde informatie. Waterschap Hollandse Delta is verplicht om documenten te verstrekken. Ook moet het waterschap gegevens en inlichtingen verstrekken die noodzakelijk zijn voor het onderzoek.

3.3.2 Interviews

Veelal vormen interviews een cruciale bron van informatie. Interviews dienen meestal als validatie van een documentenstudie of als primaire bron van informatie indien documenten niet beschikbaar zijn.

Van interviews worden altijd verslagen gemaakt. Er worden in principe geen geluidsopnames gemaakt, zodat geïnterviewden zich veiliger en vrijer voelen zich uit te spreken. Indien er besloten wordt toch een geluidsopname van het gesprek te maken, zal dit alleen gebeuren nadat de respondent(en) hiervoor nadrukkelijk toestemming heeft/hebben gegeven. Het geluidsfragment heeft enkel als doel om het interviewverslag uit te werken. Nadat het verslag is uitgewerkt, zal het geluidsfragment worden verwijderd.

De interviewverslagen maken, nadat deze voor wederhoor zijn voorgelegd aan enkel en alleen de respondent(en) en hun reactie(s) is/zijn verwerkt, uiteindelijk onderdeel uit van het onderzoeksdossier.

Vertrouwelijkheid

Om te borgen dat de geïnterviewden zich veilig kunnen uiten, zijn verslagen vertrouwelijk. Dat houdt in dat de RK het verslag alleen deelt met de respondent zelf en niet verder verspreidt. Het staat de respondent zelf vrij om, indien hij/zij dit nuttig acht, het verslag te delen met derden. In dat geval is de RK niet verantwoordelijk voor de vertrouwelijkheid van het verslag.

In het onderzoeksrapport kan gebruik worden gemaakt van hetgeen tijdens interviews is gezegd. Dergelijke teksten zullen nooit herleidbaar zijn tot een individu. Er worden dus geen citaten overgenomen of persoonsnamen genoemd als bronvermelding, maar wel verwijzingen naar organisatieonderdelen.

In het geval van Heemraden en VV-leden gelden – gelet op hun (openbare) positie en verantwoordelijkheden – de genoemde regels ten aanzien van vertrouwelijkheid niet.

Procedure

Uiterlijk vijf werkdagen na een interview krijgt de respondent het verslag om te becommentariëren. Daarbij wordt gevraagd om dat binnen tien werkdagen te doen en wordt aangegeven dat daarna het verslag automatisch definitief wordt. Uiterlijk twee werkdagen na ontvangst van een reactie, wordt het commentaar (indien ontvangen) verwerkt, waarna het definitieve verslag wordt teruggezonden.

De conceptverslagen, interviewverslagen en bijbehorende e-mailcorrespondentie worden elektronisch bewaard en hebben een bewaartermijn van 5 jaar.

3.3.3 Observatie

Observatie kan een goed instrument zijn om menselijke handelingen of gedragingen te bestuderen, met name in groepsverband. Observatie kan enkel als valide instrument worden ingezet wanneer hiervoor op voorhand een kader is ontwikkeld om te duiden wat en hoe er geobserveerd zal worden.

3.3.4 Enquête

Een enquête is een manier van onderzoek doen, waarbij gebruik wordt gemaakt van een vragenlijst, die aan meerdere personen wordt voorgelegd. Deze personen kunnen de hele doelgroep vormen, maar vormen meestal een representatieve steekproef.

Een enquête is meestal anoniem. Het resultaat van een enquête is een gemiddelde van meningen. Een al dan niet geslaagd resultaat is afhankelijk van de mate waarin de steekproef van een doelgroep representatief is en de responsgraad van de steekproef.

3.3.5 Triangulatie

Triangulatie is een manier om de betrouwbaarheid en validiteit van een onderzoek te vergroten. In letterlijke zin betekent triangulatie driehoeksmeting. Triangulatie houdt in dat het verzamelen en verwerken van informatie op meer dan één manier plaatsvindt. Door informatie vanuit verschillende bronnen te betrekken, of op meerdere manieren te analyseren, wordt duidelijk hoe betrouwbaar en geldig de gevonden informatie is. Dit kan zijn door triangulatie van:

- operationalisaties: er gelden meerdere maatstaven (of indicatoren) voor één 'variabele'
- informatiebronnen: bijvoorbeeld mensen, documenten en eerder onderzoek
- onderzoekers: intercollegiale vergelijking van analyses (peer reviews)
- methoden of meetinstrumenten: bijvoorbeeld interviews én analyse van documenten over hetzelfde onderwerp

De conclusies moeten gebaseerd zijn op voldoende en betrouwbaar bewijsmateriaal. Dit heeft twee dimensies: kwantiteit en kwaliteit. Er moet genoeg informatie zijn om stevige conclusies te kunnen trekken. Deze informatie moet relevant, juist en controleerbaar zijn.

In elk RK onderzoek dient triangulatie te zijn toegepast.

3.4 Soorten onderzoek

Qua breedte en diepte onderscheidt de RK drie typen onderzoek. Voor ieder type onderzoek gelden exact dezelfde kwaliteitscriteria.

Quick-scan

Een quick-scan vraagt om een relatief beperkte onderzoeksopzet en is gericht op het verkennen of benoemen van concrete leerpunten. Het zijn rapporten waarin de RK de resultaten van onderzoek met een beperkte reikwijdte publiceert. Hiermee kan de RK flexibeler inspelen op ontwikkelingen of vragen uit de VV of de samenleving.

Diepgaand onderzoek

Een diepgaand onderzoek vraagt een grotere onderzoeksinzet en is gericht op een zo precies mogelijke weergave van de feitelijke situatie en het formuleren van leerpunten die mede voortvloeien uit een gedegen analyse van oorzaken achter geconstateerde problemen.

Follow-up

Na publicatie van een onderzoeksrapport kan de RK periodiek zorg dragen voor een follow-up. Daarin gaat de RK na of de eventuele VV-besluiten naar aanleiding van het rapport door het college zijn uitgevoerd.

3.5 Objectiviteit en onafhankelijkheid

De rekenkamer heeft tijdens een onderzoek een kritische en nieuwsgierige houding. Leden van de rekenkamer mogen niet zomaar aannemen dat ontvangen informatie klopt. Zij moeten alles grondig controleren en openstaan voor verschillende perspectieven. Wat zegt het management? Wat zeggen uitvoerende medewerkers? Wat zeggen externe stakeholders?

De Rekenkamer mag niet worden beïnvloed door politieke partijen. Ook mag zij niet worden beïnvloed door bestuurders van het waterschap of andere belanghebbenden. De onderzoekers werken volgens strikte gedragsregels om belangenverstremming te voorkomen. Alleen zo kunnen burgers en volksvertegenwoordigers erop vertrouwen dat de rekenkamer eerlijke oordelen geeft.

3.6 Rapportage

Conform Artikel 97d lid 1 Waterschapswet⁵ stelt de RK een rapport op.

Het uitgangspunt in de rapportage is transparantie. Het rapport wordt geschreven in heldere, begrijpelijke taal zonder onnodig vaktermen. Het moet volstrekt helder zijn hoe de RK tot haar bevindingen en oordeel komt, overeenkomstig met academische criteria. Dat houdt concreet in:

- Daar waar documenten of gesprekken als bron dienen voor een bevinding, dan wordt deze bron vermeld. In het geval van een gesprek wordt verwezen naar een organisatieonderdeel (zie paragraaf 3.3.2 voor meer informatie).
- In de rapportage wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), resultaten, interpretaties, conclusies en aanbevelingen.

De RK is verantwoordelijk voor de inhoud van het rapport. Dit houdt in dat de rapportage herkenbaar moet zijn als rapport van de RK. Wanneer het onderzoek mede is uitgevoerd door een extern bureau, dan wordt dit bureau en auteurs vermeld.

De eindverantwoordelijkheid van de RK houdt tevens in dat de RK zelf zijn aanbevelingen formuleert aan de VV en/of het college van Dijkgraaf & Heemraden.

Niet alle onderwerpen zullen zich lenen voor een uitgebreid RK-onderzoek zoals beschreven in dit document. In sommige gevallen kan worden bekeken of de onderzoeksvraag op een andere wijze dan het uitvoeren van een volledig onderzoek door de RK kan worden beantwoord, bijvoorbeeld in de vorm van een korte analyse. Een dergelijke variant resulteert dan niet in een onderzoeksrapport, maar wordt in de vorm van een rekenkamerbrief aan de VV gerapporteerd. Voor een rekenkamerbrief geldt geen procedure van hoor- en wederhoor.

---

⁵ Artikel 97d Waterschapswet, § Lid 1 (2024), <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0005108&titeldeel=III&hoofdstuk=XIIa&artikel=97d&z=2024-01-01&g=2024-01-01>.

4 Fasen van het onderzoek

4.1 Coördinatie van het onderzoek

Voor elk onderzoek treedt één of meerdere betrokkenen van de RK op als coördinator van het onderzoek. In principe is dat de secretaris. De coördinator is actief betrokken bij het lopende onderzoek, bewaakt de voortgang van het onderzoek en vormt het eerste aanspreekpunt.

De RK zal de secretaris-directeur vragen om een ambtelijk contactpersoon voor het onderzoek aan te wijzen die de rol van coördinator heeft. Deze coördinator van het waterschap is verantwoordelijk voor de aanlevering van stukken aan de RK. Mocht de RK vragen hebben over de aangeleverde informatie, dan zal zij die rechtstreeks stellen aan de betrokken medewerker(s). De coördinator van het waterschap wordt betrokken in de communicatie hierover.

De coördinator van het waterschap is verantwoordelijk voor de procesmatige ondersteuning van het onderzoeksproces.

4.2 Opzet onderzoeksplan

Nadat de RK een onderzoeksonderwerp heeft bepaald (zie procedure in hoofdstuk 2), wordt een onderzoeksplan opgesteld. De RK verricht indien nodig hiervoor vooronderzoek in de vorm van een analyse van relevante documenten en literatuur. Ook kan de RK besluiten om een aantal oriënterende gesprekken met sleutelpersonen te voeren.

Het onderzoeksplan omvat in elk geval de volgende onderdelen:

- Aanleiding en achtergronden onderzoeksvraag
- Doel van het onderzoek
- Centrale vraagstelling en deelvragen
- Aanpak en normenkader
- Globale onderzoeksopzet: keuze onderzoeksinstrumenten
- Organisatie: tijdsplan, eventuele inhuur externe expertise en bijbehorende kosten

Het definitieve onderzoeksplan wordt als aankondiging van komend onderzoek toegezonden aan de VV, college van Dijkgraaf & Heemraden en de secretaris-directeur. Daarbij wordt ook aangegeven welk lid (of leden) van de RK het onderzoek coördineert.

Het definitieve onderzoeksplan vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Tegelijkertijd wenst de RK een zekere flexibiliteit te behouden. Gaandeweg het onderzoek kan duidelijk worden dat het niet (meer) mogelijk of niet (meer) opportuun is het onderzoeksplan te volgen. Wanneer er substantiële wijzigingen in het onderzoeksplan worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan de VV.

De RK kan een persbericht uitbrengen waarin het onderzoek wordt aangekondigd.

4.3 Startgesprek

Aan een onderzoek gaat een gesprek vooraf met de heemraad en/of de secretaris-directeur, die zich kunnen laten vergezellen door een of meerdere ambtelijk specialist(en). In dit startgesprek zal een vertegenwoordiging van de RK een toelichting geven op de onderzoeksopzet. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over de procedure en de planning van het onderzoek, de wijze waarop met gegevens wordt omgegaan, hoe de RK de benodigde informatie van de betrokken sector zo snel mogelijk kan verkrijgen en hoe de belasting van het organisatieonderdeel door het onderzoek zoveel mogelijk kan worden beperkt.

De coördinator van het waterschap wordt eventueel tijdens het startgesprek gevraagd relevante personen te benoemen voor interviews en wordt gevraagd een contactpersoon voor het betreffende onderzoek aan te wijzen.

4.4 Voortgang onderzoek

Gedurende het onderzoek bouwt de RK een onderzoeksdoos op. Dit bestaat in elk geval uit:

- Onderzoeksplan en schriftelijke correspondentie hierover met betrokkenen

- Alle geaccordeerde gespreksverslagen
- Gebruikte documenten, referenties naar documenten en archivering ervan
- Alle tussentijdse notities m.b.t. dataverzameling en analyse
- Definitief rapport
- Schriftelijke stukken inzake technisch wederhoor
- Inhoudelijke reactie college
- Nawoord RK
- Aanbiedingsbrief VV
- Persberichten die in het kader van het onderzoek zijn uitgebracht
- Verslagen van de voortgangsbesprekingen van de RK
- Verslagen van de behandeling in de VV

Dit dossier is dusdanig opgebouwd dat een andere onderzoeker het onderzoek begrijpt.

De RK houdt zich bij de bewaring van haar dossiers aan de termijnen uit de Archiefwet.

De dossiers zijn toegankelijk voor derden voor zover zij geen vertrouwelijke gegevens bevatten. Voor inzage in vertrouwelijke stukken dient een verzoek te worden ingediend bij de RK. Dergelijke verzoeken zullen door de RK worden beoordeeld op grond van de Wet Open Overheid.

4.5 Rapportage

De rapportage omvat de volgende onderdelen:

- Optioneel: samenvatting
- Vraagstelling en achtergronden
- Onderzoeksopzet
- Normenkader
- Resultaten en interpretatie
- Conclusies en aanbevelingen
- Referentielijst
- Optioneel: bijlagen

4.6 Proces van ambtelijk hoor en wederhoor

Conform Artikel 97d lid 2 Waterschapswet⁶ stelt de RK betrokkenen in de gelegenheid om binnen een door haar te stellen termijn, die tenminste twee weken bedraagt, hun reactie aan de RK te geven op de juistheid en volledigheid van de bevindingen, nog exclusief conclusies en aanbevelingen. Betrokkenen zijn in elk geval degenen, wier taakuitvoering (mede) onderwerp van onderzoek is of is geweest. De RK bepaalt wie voorts als betrokkenen worden aangemerkt.

4.7 Proces van bestuurlijk hoor en wederhoor en besluitvorming

De RK zendt na het ambtelijk wederhoor het voorlopige onderzoeksrapport, met conclusies en aanbevelingen, inclusief eventuele aanvullingen naar aanleiding van de ambtelijke reactie van betrokkenen, naar het college voor bestuurlijk wederhoor.

De verdere procedure van het bestuurlijk hoor, wederhoor en besluitvorming is beschreven in 'Ontwerp van samenwerking Rekenkamer – Verenigde Vergadering WSHD'¹ en is separaat gepubliceerd.

4.8 Publicatie na bestuurlijk wederhoor

Het definitieve rapport zal na de besluitvorming door de VV op de website van de RK, als onderdeel van de website van het waterschap Hollandse Delta, worden gepubliceerd.

Met het aanbieden van het rapport aan de VV kan de RK een persbericht versturen. Dit persbericht wordt zo nodig opgesteld in overleg met een communicatiemedewerker.

---

⁶ Artikel 97d Waterschapswet, § Lid 2 (2024), <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0005108&titeldeel=III&hoofdstuk=XIIa&artikel=97d&z=2024-01-01&g=2024-01-01>.

De voorzitter van de RK is primair de woordvoerder die de media te woord staat. Hij kan zich laten bijstaan door een lid dat als coördinator tijdens het onderzoek is opgetreden. Zo nodig kan de RK besluiten een persconferentie te houden.

4.9 Evaluatie

Na afloop van een onderzoek kan er een evaluatie plaatsvinden. In deze evaluatie wordt door de RK en eventueel het externe bureau teruggeblikt en nagegaan voor welke onderdelen verbeteringen mogelijk zijn. Desgewenst kan de RK besluiten anderen bij deze evaluatie te betrekken. De bevindingen worden schriftelijk vastgelegd. Het jaarverslag van de RK besteedt aandacht hieraan.

5 Klachtenprocedure

De Algemene wet bestuursrecht schrijft voor dat de rekenkamer zorgt voor een behoorlijke behandeling van klachten over zijn gedragingen, deze klachten registreert en daarover jaarlijks rapporteert.

De RK neemt geen besluiten, in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Er bestaat daarom geen juridische bezwaarmogelijkheid tegen besluiten van de RK.

Tegen gedragingen van de RK kunnen wel klachten worden ingebracht.

De RK behandelt klachten tegen diens gedragingen als volgt:

- **Ontvangst:** de RK stuurt een ontvangstbevestiging en geeft aan op welke wijze de klacht in behandeling wordt genomen;
- **Beoordeling:** de RK beoordeelt in eerste instantie of de klacht voldoet aan de formele eisen (schriftelijk ingediend, ondertekening door klager met naam en adres, dagtekening, duidelijke omschrijving van de gedraging waartegen de klacht is gericht, gericht aan de voorzitter van de RK, gesteld in de Nederlandse taal).
- **Behandeling:** de RK neemt een klacht, die aan de formele eisen voldoet, in behandeling. De RK zal een klacht allereerst langs informele weg behandelen door met de betrokkene(n) in gesprek te gaan. Als de informele aanpak geen oplossing biedt, zal de RK de formele weg kiezen door de klacht te agenderen bij de RK om een beslissing te nemen. Tegen deze beslissing van de RK is geen beroep mogelijk.
- **Registratie klachten:** de secretaris registreert de ontvangen klacht en legt de wijze van behandeling schriftelijk vast.
- **Rapportage klachten:** de RK neemt in het jaarverslag een vaste paragraaf 'Klachten' op en legt zodoende aan de gemeenteraad verantwoording af over de behandeling van klachten tegen diens gedragingen.

6 Bescherming persoonsgegevens

De RK verwerkt persoonsgegevens op een zorgvuldige en veilige manier in overeenstemming met de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG.

De RK onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. Hiervoor verwerkt de RK soms persoonsgegevens, zoals e-mailadressen. Voorafgaand aan elk onderzoek weegt de RK zorgvuldig af welke gegevens nodig zijn voor het onderzoek, zodat het onderzoek met zo min mogelijk persoonsgegevens kan worden uitgevoerd.

Het kan voorkomen dat de RK om persoonsgegevens vraagt, bijvoorbeeld via een enquête of een interview of een groepsgesprek. Ook kan het voorkomen dat de RK toestemming vraagt om een (deel)dossier waarin bijzondere persoonsgegevens staan, te mogen onderzoeken. De (bijzondere) persoonsgegevens worden pas verzameld na een expliciet akkoord van betrokkene(n). Ook voor deze persoonsgegevens geldt dat de RK deze niet openbaar zal maken. Alleen na uitdrukkelijke toestemming worden namen en/of functies opgenomen in onze rapporten.

De RK neemt de bescherming van persoonsgegevens serieus en heeft passende maatregelen genomen om misbruik, verlies, onbevoegde toegang en andere ongewenste handelingen met openbaarmaking met persoonsgegevens tegen te gaan.

De RK bewaart de verzamelde persoonsgegevens niet langer dan strikt nodig is, of wettelijk verplicht is, om de doelen waarvoor deze gegevens zijn verzameld te realiseren.

Daar waar mogelijk worden persoonsgegevens al tijdens het onderzoek en anders kort na publicatie van het onderzoek geanonimiseerd, maar in ieder geval binnen één jaar na publicatie. In die gevallen waar anonimiseren niet mogelijk is, zullen de persoonsgegevens na publicatie worden gewist. Op grond van de archiefwet is de RK verplicht sommige persoonsgegevens te archiveren.

De RK verstrekt geen persoonsgegevens aan derden, tenzij dit nodig is voor de uitvoering van gemaakte afspraken of om te voldoen aan een wettelijke verplichting. Met organisaties die vanuit de RK persoonsgegevens ontvangen ter uitvoering van een door de RK verstrekte opdracht (bijvoorbeeld een extern onderzoeksbureau) sluit de RK een verwerkersovereenkomst om te zorgen voor de beveiliging en vertrouwelijkheid van de door de RK verstrekte gegevens. De RK blijft verantwoordelijk voor deze verwerkingen.

7 Samenwerking met externen

De RK kan ervoor kiezen om het onderzoek te laten uitvoeren door een extern bureau. De keuze hiervoor hangt af van de beschikbare capaciteit van de RK en de benodigde inhoudelijke expertise. In het geval van voldoende beschikbare capaciteit en benodigde inhoudelijke expertise voert de RK zelf het onderzoek uit.

Wanneer een extern bureau in de arm wordt genomen, conformeert de RK zich aan het aanbestedingsbeleid van waterschap Hollandse Delta. Aan de hand van het onderzoeksplan en de onderzoeksvragen zullen de externe bureaus gevraagd worden een offerte uit te werken. De bureaus ontvangen bij de offerteaanvraag het onderzoeksprotocol van de RK met het verzoek in hun offerte rekening te houden met de werkwijze van de RK. De bureaus met de meest aansprekende offerte zullen worden uitgenodigd voor een presentatie van hun offerte. Op basis hiervan maakt de RK een keuze.

De bureaus zullen bij de offerteaanvraag nadrukkelijk worden gevraagd of zij al werkzaam zijn of waren voor waterschap Hollandse Delta (of haar rechtsvoorgangers). Wanneer dit het geval is en de RK vaststelt dat dit kans op belangenverstremming met zich mee zou kunnen brengen, betekent dit, dat de onderzoeksopdracht niet aan het desbetreffende bureau zal worden verstrekt.

Het uitgangspunt bij de inschakeling van externe bureaus is dat de eindverantwoordelijkheid, de regie en het uitbrengen van de eindrapportage bij de RK blijft liggen. Dit betekent dat belangrijke beslissingen over de inrichting, voortgang, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek door de RK worden genomen. De secretaris van de RK is het primaire aanspreekpunt voor het bureau. Van het bureau wordt verwacht dat dit zich houdt aan het onderzoeksprotocol.

De RK krijgt de beschikking over het gehele onderzoeksdossier dat door het onderzoeksbureau wordt opgebouwd.

Het is het onderzoeksbureau niet toegestaan om buiten de RK om contact op te nemen met derden over de voortgang of de resultaten van het onderzoek.

De externe communicatie tijdens en na afloop van het onderzoek verloopt via de RK. Verzoeken van derden worden door het onderzoeksbureau naar haar doorverwezen.

Het bureau zal toegang moeten krijgen tot de voor hen relevante informatie. In overleg met de ambtelijk contactpersoon voor het onderzoek en de concerncontroller wordt de organisatie gevraagd de relevante informatie ter beschikking te stellen.